21. 8. 2022 – Ten vrchní je ňákej divnej

1. čtení: 1Sam 7, 1-6

Píseň: NEZ730 – Nezná tu nikdo soužení mé

Základ kázání: 1Sam 8

Kázání: Milí shromáždění,

minulou neděli jsme se věnovali tématu velké víry. Zmiňoval jsem také, že takové téma SZ nezajímá. To však neznamená, že by starověcí Israelci velikou víru *neprojevovali*. Jen o tom nepotřebuje tak měřitelně mluvit.

Samuel jednoznačně patří do hrstky těch, kteří projevují, co patří veliké víře. Stejně jako římský setník a kananejská žena v NZ. Samuel se také nezištně namáhal a obětoval pro dobro druhých. Dokonce vytrvale a opakovaně. Velmi mnoho pro dobro bližních také riskoval a ztratil. Také se opakovaně shazoval, ztrapňoval pro dobro ostatních.

I dnešní Samuelovy příběhy to vyprávějí. 1Sam 7 se sice může zdát vlastně hezkým momentem – Israel se *konečně* přimknul k Hospodinu – ale to už se přece odehrálo tolikrát…

A tak už v té sedmé kapitole se Samuel trochu ztrapňuje: Těm stále znovu nevěrným Israelcům věří, že tentokrát již Hospodina poslouchat budou. Že budou poslouchat právě *Hospodina*.

Což je o to větší trapas ve srovnání s takřka následující žádostí lidu o ustanovení krále. S přáním Božího lidu „být jako ostatní.“
S odmítnutím Samuelových – a tak Hospodinových – slov. Ale už v příběhu dnešní sedmé kapitoly je zvláštní, že Samuel Israelcům věřil.

Vždyť o schránu úmluvy – nejvzácnější artefakt Israele – se Israelci nezajímali dvacet let. Dvacet let jim byla úplně šumák. A to jim před tím byla úplně ukradená. Doslova – Pelištejci. I přeneseně. Dvacet let je jejich smlouva s Hospodinem vůbec nezajímala. Vůbec je nezajímala Hospodinova smlouva s nimi. Tak nakolik upřímné asi mohlo být jejich vyznání?

Samuel přesto lidu umožnil přiblížit se Hospodinu. Opět. Udělal, co mohl, aby Israelci nebyli pohané, aby *nebyli* jako ostatní národy a

skupiny a náboženství a lidé. Ačkoli i ve chvíli tohoto jejich hlubokého vyznání měli ve svých stanech a domech, po kapsách a na krku symboly a modly jiných božstev. Božstev neslučitelných s Hospodinem. Stejně jako jsme to slyšeli v závěru Jozuova života.

Nakonec se však celá situace zdá být nadějnou: Israelci vyznali svou víru v Hospodina nejen slovy. Svou víru, svou změnu smýšlení doložili také *obětí*: Čerpali vodu a vylévali ji před Hospodinem. V pouštním Israeli!

Tak činem i slovem vyznávali svou vinu před Hospodinem – nepominutelný průvodní jev veliké víry. I o něm slyšeli minulý týden.

Jenže pak přijde ta osmá kapitola. Naprosto zlomová v dějinách Božího lidu. Ano, za soudců nebyly věci nijak dokonalé, ale doba královská povede překvapivě, podivně rychle k naprostému zániku suverenity Božího lidu. Už po smrti třetího krále se království rozpadlo na dvě soupeřící části. Již nějakých tři sta let od ustanovení prvního krále přestane existovat Severní Israel. O sto padesát let později bude podroben i jižní. I v Ježíšově době bude prostor Zaslíbené země v područí jiných národů. A bude tomu tak až do poloviny minulého století. No, to se to království vyplatilo!

Také proto se Samuelovi tak strašně nelíbilo, co od něj lid žádal: Dej nám krále! Ať nás soudí král jako všude jinde! Ať vede naše boje! Chceme být jako ostatní!

Zrada předchozího vyznání víry v Hospodina je v tom snad zřejmá. Pohanství a naprostá absence svatosti, tj. oddělenosti, jinakosti Božího lidu, snad také.

Samuel správně chápal, že jde o hluboce sebedestruktivní rozhodnutí. Vždyť místo krále Hospodine, věčného a všemohoucího Boha, chtějí lidé za krále člověka. Sebestředného, chybujícího, pyšného, většinou zcela nevhodného pro danou roli. Krále, který jim bude vlastně jen brát. A rozhodně bude brát víc než dávat – jako je tomu dodnes. Ale oni přece chtějí být jako ostatní. Nechtějí být jiní!

Což je tvrzení, které jsem já slýchával i od farářů před dvaceti lety: „Hlavně ať lidé vidí, jak nejsme jiní než oni!“ Tj. aby lidé viděli, že evangelíci jsou úplně stejní jako pohané. Ať vidí, že taky chodíme na pivo a do kina! A že přece také občas pouštíme starého člověka sednout v MHD!

Tak snad nepřekvapuje vývoj posledních dvaceti let: V podstatě nikdo zvenku evangelíkem být *nechce*. Proč taky – vždyť jsme přece

stejní jako oni! Dokonce o to usilujeme! A dokonce nechtějí být evangelíkem často ani lidé, kteří jimi byli. Většina těch, co se k ČCE přestali hlásit, jsou totiž lidé, kteří prostě odešli z církve. Jen malá část zemřela. Za těch dvacet let klesl počet hlásících se k ČCE na třetinu. Jak to dobře vnímá i nuselský sbor.

Stejně zničujícím postojem byl také ten israelský Samuelovy doby: „Hlavně ať nejsme ničím jiní, zvláštní. Ať nejsme svatí a zbožní, oddělení, divní.“ Vždyť pak budou mít ostatní lidé tolik důvodů vstávat v neděli ráno do kostela! Vzpírat se vlastní přirozenosti! Poslouchat Hospodina a ne své bůžky! Být laskavými, obětavými, nezištnými bytostmi!

Vždyť víra je přece soukromá věc každého člověka – a jen do soukromí patří. Jak to dobře vědí všechny komunistické a post-komunistické země. Ačkoli stejnému názoru nerozumí *nikde* jinde na světě.

O to horší bylo rozhodnutí Božího lidu, že Samuel jim vykreslil království a monarchii jako špatný nápad, ale vlastně v ještě docela ideálním případě. Vynechal korupci a trafiky, kamrádíčkování a papalášství. Vynechal nepotismus (dosazování příbuzných do funkcí). Vynechal luxusní život vládce a jeho nejbližších na úkor právě lidu. Vynechal zvyšování daní a zavádění dalších poplatků – kdepak jen desátek. Vynechal války i vnitrostátní konflikty vzešlé jen z osobních problémů vládce a mocných. Dokonce nahlas nevyslovil ani žádný teologický argument – považovaný za očividný a samozřejmý.

Zdůraznil „jen,“ že král si bude vlastně jen brát. Že Israelcům volajícím po králi právě ten král vezme jejich děti – syny i dcery. A pošle je umírat do války. Že jim vezme majetek a půdu a peníze. Ten král, kterého tolik chtějí. Aby byli jako ostatní. Aby se nelišili. Aby je soudil a vedl člověk místo Boha.

A pak jim Samuel krále – z Božího dopuštění – pomazal. Ačkoli byl zcela proti tomu. Ačkoli si tím Israel zavařil na situaci, která není dodnes vyřešena. A možná nikdy v dějinách tohoto světa vyřešena nebude. Jak trapná situace pro Samuela!

A stejně to udělal. Protože se Hospodin rozhodl dopustit Israelcům jejich přání.

Právě tím se Samuel tak radikálně lišil od ostatních v Božím lidu: Plnil Boží vůli, i když to znamenalo ztrapnit se. I když to znamenalo udělat, co považoval za *nedobré* – protože přesto dle Božího slova. Však

mu to Hospodin dobře vysvětlil: Vždyť již od Egypta, odkud jsem je právě já, Hospodin, zachránil, dokazují, že mě opustili. Že slouží a věří jiným bohům. Že spoléhají na všechno možné jiné než na mě. Tak ať to mají se vším všudy. Když to tak chtějí, prosím.

Samuel tak pomaže prvního krále – Saula. Mimochodem nesmírně nadějného a skvělého a velmi vhodného! Hospodin *není* zlomyslný ani pomstychtivý – vybral toho nejlepšího možného! Ještě během vlády prvního krále ale pomaže Samuel krále druhého – Davida. Velmi podobného mladému Saulovi! Ani David však nebude žádná supr sláva – ačkoli se bude alespoň vytrvale vracet k Hospodinu. A pak už to půjde jen z kopce dolů. Už třetí král – Šalomoun – uvede celou zemi do takového stavu, že okamžitě pro jeho smrti se rozpoutá občanská válka a království, po němž Israelci volají v dnešním příběhu, přestane existovat.

Samuel tak slovem i činem dokazoval velikou víru. Tváří v tvář a navzdory Israeli, který ji neviděl a nenechal si poradit ani, když jsou jim splněna jejich hloupá, pohanská, sebedestruktivní a tak sebestředná přání. Samuel byl jiný. Byl svatý. Byl zbožný. Ačkoli hovořil velmi drsně a bez rukaviček. Jednal ještě drsněji – ještě o tom uslyšíme v Saulově příběhu.

Tak stejná nabídka trvá od počátku až do Božího království: Svatost, jinakost, odlišnost dle Božího příkladu přináší pokoj a pravdu. Spravedlnost a dobro. Věčnost a přemožení všeho zlého a hříšného. V životě jednotlivce, skupiny, celého národa třeba i světa a vesmíru. Tím spíš taková víra projevovaná *proti* většině, která právě svatá být hlavně nechce. Třeba i uvnitř Božího lidu. Třeba i uvnitř církve.

Protože kde je za krále přijímán Hospodin Bůh. Tam *vládne* Hospodin Bůh. A kde vládne Bůh, tam je jeho království. Boží království. Které je víc než lákavé vlastně i pro gaunery a podvodníky a zloděje. Tím spíš pro lidi laskavé, hledající odpuštění, pravdu, naději, věčnost, smíření, smysl života, oporu. Věčnost.

Právě svou zvláštností, svatostí, jinakostí, podivností.

Amen.

Píseň: NEZ759 – Radujme se vždy společně; 1. – 6. sloka